

בלבבי תשפ"ג

נשדה בטבת נשור

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמנים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

"יהפך לששון ולשמחה" - מכח צום העשירי

"צום הרביעי וצום החמישי צום השביעי וצום העשירי יהפך לבית ישראל לששון ולשמחה" - וכמו שאומרת הגמ' בר"ה דף י"ח שסדר המאורעות היו באופן שונה מהסדר שבו הם נכתבים בפסוק, ומצד מה שנכתב בפסוק הסדר שעולה הוא - מהצום הרביעי, צום החמישי, צום השביעי ועד הצום העשירי.

ובעומק - הצום העשירי הוא שורש הכח שמהפך את כל הצומות כולם לששון ולשמחה, וראשית בדרך רמז, ולאחר מכן בסיעתא דשמיא בהבנה - "יהפך לששון ולשמחה" ר"ת לוי וכח העשר זהו הכח המתגלה בפרט אצל הלוי, התרומה גדולה ניתנת לכהן והלוי מקבל את המעשר שבבחינת העשר - זהו בחינת העשר שמתגלה אצל לוי, ואף שהלוי צריך לתת תרומת מעשר שהיא ניתנת ג"כ לכהן שמפרישים אותה מהמעשר אבל יסודו של כח המעשר מתגלה מכח הלוי - ולכן התרומת מעשר גם ניתנת ע"י הלוי.

אבל מ"מ, בכח הלוי מתגלה קדושה מיוחדת של עשירי, וזה העומק שהוזכר שה"יהפך לששון ולשמחה" הוא מכח צום העשירי שבו מונח שורש כח ההפיכה לששון ולשמחה.

חורבן הבית - חורבן כח העשרה

הרי השורש שמתגלה בחורבן שמתחיל בעשרה בטבת זהו ה"סמך מלך בבל על ירושלים" כמו שאומרת שם הגמ' בר"ה שם, זהו תחילת הדבר, אבל לאחמ"כ יש את שבעה עשר בתמוז שבו הובקעה העיר והסיפא הוא בתשעה באב שנחרב בו הבית בראשונה ובשניה, ומהו מהות כח החורבן? - יש כח של בנייה, בנין ויש את היפוכו שזהו כח של חורבן, והמילה בניה מורכבת מ-בנה-י', והרי ששורש כח הבנין עצמו הוא בעומק הוא כח של העשרה, זהו הכח שמתגלה בבנין ולפי"ז החורבן שלו הוא החורבן של כח העשרה, ושורש הדבר הוא בצום העשירי שבו מתחיל החורבן באופן של "בעשירי סמך מלך בבל על ירושלים".

כלומר - כשבאים להחריב את הבית, באים להחריב אותו משורשו שהוא כח העשרה ולכן ההתחלה היא בעשירי שבו סומך מלך בבל על ירושלים.

ובהגדרה דקה יותר - כאשר באים להחריב דבר יש ב' אופנים בחורבן, יש אופן שבאים להחריב אותו בסדר של מחוץ לפנים ולכן תחילת החורבן הוא בהיקף של הדבר מבחוץ ולאחמ"כ נכנסים אל תוכו להחריבו בפנים, וזה ההתחלה בעשרה בטבת שסמך מלך בבל על ירושלים שבה הוא התחיל את החורבן מחוץ לפנים ולאחמ"כ הוא נכנס אל תוכו שזה ה'הובקעה העיר' עד שהוא נכנס להיכל שזהו ה'הוצת אש בהיכל', זה התהליך של החורבן באופן של מחוץ לפנים שההתחלה שלו הוא ב'סמך מלך בבל על ירושלים'. אבל האופן הפנימי של עקירת הבית הוא כלשון הפסוק "האומרים ערו ערו עד היסוד בה" והיינו שעוקרים אותו משורשו, מיסודו.

והרי שמצד ההיקף של הבית, החורבן מתחיל מהחומה, ונכנסים לירושלים עד שנכנסים לבית עצמו ששם שורש החורבן, אבל במקום הבית עצמו, כאשר באים לעקור את הבית תוקף העקירה שמתגלה היא כאשר העקירה היא מיסוד הבית - זהו "ערו ערו עד היסוד בה".

והרי הגדר של יסוד זהו המקום הנעלם, המקום המוסתר, ובקומת אדם זהו מקום שהוא בבחינת ערוה שנצרך להסתיר אותו¹, וכשה מתגלה ביסוד של בית, יסוד של בנין זהו מה שטבעו של היסוד הוא שמישים אותו בתוך האדמה במקום נעלם ומכוסה.

1 וכמב' בהלכה שבמקום שיש חשש שהוא נראה בוש במילתו אסור להסתירו אבל בלא"ה הוא שיעון הסתר מפני הערוה.

מהות ה"סוד-י" שמונח ב'יסוד'

ובעומק, על שם כן היסוד נקרא **יסוד** שהוא אותיות י"סוד, כלומר - כיון שבכל בית מונח כח הי', הכח של העשרה כמו שנתבאר - שזה גם הי' שבבית ובבנין - ומשום שמהות הבנין זה במה שהוא בנוי על עשרה, ומצד כך, השורש שהוא היסוד, הוא יסוד לכל העשרה והרי ששם גנוז היסוד של העשרה שבבנין.

ולפי"ז א"כ, הכח הזה הוא המתגלה בחורבן, והרי שהן מדין "בעשירי סמך מלך בבל על ירושלים" שזהו אופן החורבן מצד ההיקף שבו הוא מחריב את הבנין, והן מצד תוקף הבנין עצמו בקומתו מתגלה החורבן בעומקו שזה החורבן שמתחיל משורש היסוד - סוד י" כמו שנתבאר, ושם עומק כח החורבן.

וביתר עומק - הגדרה בהירה מאד שמקבילה למה שהוזכר בראשית הדברים - הסוד-י" שהוא היסוד של הבנין זהו יסוד שהוא בעצם במדרגה של עשרה, ונחדד - הרי כדוגמא בעלמא כשבונים בנין אפשר להעמיד לו יסודות עמוקים וכפי שיעור היסוד, כך אפשר להעמיד את תוקף הבנין, אם היסוד קטן הרי שהבנין שאפשר להעמיד על גביו הוא קטן, ואם היסוד הוא גדול, אפשר להעמיד על גביו בנין גדול יותר, והרי שגובה הבנין שאפשר להקים הוא כפי תוקף כח היסוד.

מהות הבריאה - בנין ז' על יסוד של י'

ובהגדרה בהירה, לפי"ז - בעלמא דידן הקומה היא קומה של שבע והשורש הוא בששת ימי בראשית ושבת קודש, ולפי"ז נצרך יסוד של שבע, ומצד המהלך הזה דורשת הגמ' בחגיגה לחד מ"ד - "על שבעה עמודים העולם עומד" והגמ' מביאה את הפסוק "חצבה עמודיה שבעה", אבל בעומק יותר, היסוד של הבריאה הוא יסוד של עשרה והבנין שמתגלה הוא רק שבע, כלומר - היסוד של בנין הבריאה הוא יסוד עמוק במדרגה של סוד-י', אבל הבנין שמתגלה בפועל מעל גבי אותו יסוד הוא בגילוי של שבעה, וזה גופא העומק של מה שהוזכר שיסוד זה נוטריקון סוד-י" כיון שמה שהוא י' זה סוד, והיינו שמה שהוא יסוד של שבע אפשר לראות מכח הבנין שהוא שבע, כי לפי הקומה אפשר לדעת לפי"ז כמה הוא היסוד, אבל כשבבנין מתגלה רק שבע שאלו הם שבעת ימי בראשית, הרי שמה שנראה מכח הבנין הוא שהיסוד הוא יסוד במדרגה של ז'. אבל בעומק, ביסוד גנוז כבר כח של עשרה - וזהו גופא הסוד-י' שגנוז ביסוד, כי מה שהוא י' ולא ז' כפי שנראה כלפי חוץ, זה עומק היסוד שמתגלה ביסוד.

וההגדרה לפי"ז היא עמוקה - כפשוטו, יש מדרגה של שבע ויש מדרגה של עשרה שזה יהיה לעתיד לבוא שיתגלה אלף שביעי, אלף שמיני, אלף תשיעי ואלף עשירי שזהו העולם הבא. ולפי"ז, לכאור' בעולם שבו אנו נמצאים, זהו עולם של 'שית אלפי שנים הוי עלמא וחד חרוב', עולם של שש-שבע, אבל בעומק לפי מה שנתבאר, היסוד שעליו אנחנו עומדים הוא יסוד של עשרה ומה שמתגלה שבעה זהו רק ה'פועל', והרי שכבר קיים יסוד של עשרה.

וכאן מונח העומק שיש לנו כבר אחיזה בעשרה, כיון שאם היסוד גופא היה רק שבעה כפי שיעור הקומה ולעתיד לבוא יהיה יסוד של עשר וקומה של עשר, הרי שעכשיו בעלמא דידן יש לנו אחיזה רק במדרגת השבע, אבל כיון שבעומק היסוד כבר עכשיו הוא יסוד של עשרה אלא שה'פועל' של הבנין הוא 'פועל' של שבע, הרי שאמנם מי שמתחבר לבנין, הוא מתחבר לשבע, אבל מי שמתחבר ליסוד הוא מתחבר לעשרה. זהו עומק הכח של "העשירי יהיה קודש".

העומק שנעשרה בטבת דוחה שבת

ולפי"ז ברור, מה שהב"י מביא בשם האבודרהם כידוע שאלמלי עשרה בטבת היה חל בשבת, הרי שהיו מתענים בו אפי' בשבת, ומקור הדבר הוא ממה שדורשים את הפסוק שנאמר "בעצם היום הזה" לגבי

עשרה בטבת ממה שנאמר ביום הכפורים "בעצם היום הזה" שמכח כך שבשניהם נאמר 'בעצם היום הזה' מקישים אותם זה לזה, ולכן כמו שביום הכפורים אם הוא חל בשבת אנחנו מתענים בפועל, כך עשרה בטבת אילו הוא חל בשבת - בזמן שהיו מקדשים את החודש על פי הראיה - היינו מתענים בו בשבת דומיא דיום הכפורים.

וזה ברור - מה שההיקש הוא מ'בעצם היום הזה' כיון שהעשרה היא היא נקודת העצם, ולכן מקישים את עשרה בתשרי לעשרה בטבת, ודייקא הוא בחודש טבת שזהו גם החודש העשירי והרי שהוא העשירי שבעשירי, היום העשירי שבחודש העשירי ולכן מתגלה בו 'העצם היום הזה' ומכח כך מתענים בו בשבת.

אבל לפי מה שהוזכר - עומק הדבר שאם הוא חל בשבת מתענים בו כיון ששבת הוא שביעי ועשרה בטבת הוא עשירי וכיון שנתבאר שהגילוי של ימות עולם הוא בבחינת בנין של שבעה אבל היסוד הוא עשרה, הרי שהכח של העשרה שמתגלה בעשרה בטבת הוא גובר על השבע, וזה בדיוק כל עומק נקודת הנידון כמו שנתבאר, שבי'פועל' מתגלה שבעה אבל ב'בכח' מתגלה עשרה, והכח של העשרה הזה שמתגלה בטבת, הוא הכח שמכניע את השביעי.

שורש החורבן - נעלמות של העשרה

אלא שכמו שברור - השתא, מצד עלמא דחורבן, כח העשרה שמתגלה בעשרה בטבת הוא "סמך מלך בבל על ירושלים" שזהו תחילת החורבן בבחינת "אתחלתא דפורענותא", אבל בעומק מה שעשרה בטבת מתגלה מדין 'פורענותא', כל זה הוא מחמת שבפועל מתגלה בעלמא דידן השבע, והעשר הוא נעלם והרי שמכח הנעלמות של העשר נופל כח העשר ל'פורענותא', לחורבן, וזהו העומק של מה שעשרה בטבת הוא שורש החורבן.

עד כמה שהעשרה לא היה נעלם אלא הוא היה מתגלה בפועל ולא רק בכח, זה גופא כח שהוא היפך חורבן - וזה גופא ה"הפך לששון ולשמחה" שמכח עשרה בטבת, וכמו שהוזכר בראשית הדברים ש"הפך לששון ולשמחה" ר"ת לוי כי בו מתגלה העשרה במעשר הניתן לו.

אבל מכיון שהעשרה שמתגלה עכשיו בבריאה הוא רק 'בכח' ולא 'בפועל', הוא יסוד בבחינת י'-סוד אבל בפועל מתגלה ז', הרי שהנעלמות של העשרה היא גופא עומק נקודת החורבן.

ובעומק, חורבן פירושו כיסוי, נעלמות, וכמו שכבר הוזכר בכמה מקומות היסודות של דברי רבותינו שישנה הבחנה שהיה חורבן בפועל כפשוטו, וישנה הבחנה שכאשר לוקחים דבר ומכסים חלקים ממנו, הרי שהחלקים שנשארים נראים שבורים, וכדוגמא, אם ניקח תמונה ונכסה חלקים ממנה, וכגון שבתמונה יש בית ונכסה חלקים ממנו, הרי שיראה בית שבור, זה גופא עומק החורבן בבחינת הסתר פנים, כלומר - כיון שנגלה חלק מהדבר ולא נגלה כולו, במה שמתגלה חלק מהדבר ואין גילוי של כולו הרי שהוא נראה כדבר שבור, זה גדר חורבן הבית.

ולכן הבכי על החורבן הוא בעיניים - "עיני עיני יורדה מים" כי הראיה שרואה את הדבר - בה גופא נמצא החורבן, והרי שהחורבן הוא במדרגת הראיה, זה הגדר של חורבן וזה הגדר של שבירה שבמקום הראיה שבעיניים, שם הוא מקום השבירה והחורבן.

ומכל מקום - זה עומק הכח שמתגלה בעשירי בטבת שהוא כח העשרה שבעשרה, מצד המדרגה השתא הוא שורש החורבן ולכן הוא דוחה גם שבת כי הוא הצום הקשה מכולם מחמת שהוא תחילת הפורענות.

ובעומק כמו שאמרנו - הוא לא רק תחילת הפורענות אלא הוא גם עומק הפורענות מחמת שמדרגת העשירי שבו היא נעלמת מצד הקדושה, ואז היא מתגלה ב'זה לעומת זה', ומעין כך מתגלה גם בתשעה באב הרי כמו שמבואר בגמ' שרבי יוחנן אמר שאילו הוא היה בזמן התקנה של תשעה באב, הוא היה מתקן שהתענית תהיה בעשירי.

התענית של טבת - בבחינת 'הטבת חלום'

ויתר על כן, נתבונן ונבין - הרי כשאדם חולם חלום על דבר רע באופן שהוא מפחד שידבק בו מציאות הרע יש ב' אופנים איך אפשר להמתיק את החלום, יש אופן של 'תענית חלום' שהצום עצמו ממתיק את החלום ויש אופן של 'הטבת חלום' ע"י שמעמידים לו את פתרון החלום באופן של "חלמא טבא חזית, חלמא טבא חזית".

ולפי זה, התענית של עשרה בטבת היא בגדר הטבה של החלום, וראשית כל כמו שברור - הרי טבת נקרא **טבת** מלשון **טוב** - הטבה כמו שכבר מבואר בדברי הקדמונים שזהו הלשון טבת מצד התיקון, ולעניינא דידן, עומק ההטבה שמונח בחודש טבת זהו בגדר 'הטבת חלום'.

וביאור הדברים, מהו ה'הטבת חלום' שמונח בטבת - לשון הפסוק "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים", וכידוע עד מאד שכאשר אור הגאולה יפציע ויתגלה "אז יבקע כשחר אורך", האור דלעתיד, הרי שיתגלה שהאור הוא בבחינת שחר שעד השתא מה שהיה זה בבחינת לילה וגדר הלילה של הגלות הוא במדרגה של "לא איברי לילה אלא לשינתא" כלשון הגמ', והשינה שבה אנחנו נמצאים עכשיו זהו מה שכל התפיסה שלנו היא במדרגה של שינה, במדרגה של חלום, וע"ז נאמר "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים" כיון שאז יתבהר בחוש, בבהירות שכל מה שהיה עד השתא היה לו גדר של חלום.

וכמו שכאן בהאי עלמא, אדם שחולם חלום רע, הוא מתענה על החלום על מנת להיטיב את החלום שהוא יהיה בבחינת "חלמא טבא חזית" - ודייקא הדין הוא שהוא יכול להתענות תענית חלום אפילו בשבת - מאותו עומק מתענים את התענית של עשרה בטבת אפילו בשבת בבחינת "חלמא טבא חזית" שזהו **הטבת** מלשון **תיטיב** לנו החתימה', זהו כח ה'הטבת חלום' שמתגלה בטבת.

אבל אם בכל תענית חלום, זהו חלום פרטי והטבה פרטית לאותו חלום, בעשרה בטבת זהו תענית שבא להיטיב את החלום של כל ימות עולם - "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים", והרי שעומק התענית של **טבת** היא בכדי להיטיב את החלום של כל ימות עולם.

המשנת האור של האלף העשירי בתענית דעשרה בטבת

ובעומק, כמו שברור ופשוט, וכבר הוזכר מעט לעיל - מאיפה יש את הכח להיטיב את החלום של כלל ימות עולם בבחינת "היינו כחולמים"? - כאשר אנחנו מתענים בעשרה בטבת זהו בבחינת 'העשירי יהיה קודש' כי אנחנו מאירים את האור דלעת"ל של 'העשירי יהיה קודש', ולפי"ז הכח להיטיב זהו ע"י המשכה מהאור דלעת"ל שזהו האור של "העשירי יהיה קודש" שהוא למעלה מכל מציאות של השגה, ושם מונח עומק האור של התענית כי אנחנו ממשיכים ע"י התענית את האור דלעתיד לבוא בכדי לתקן את כל ימות עולם.

וכפי שהוזכר בראשית הדברים שבלשון הפסוק נאמר "צום הרביעי וצום החמישי צום השביעי וצום העשירי יהפך לבית ישראל לששון ולשמחה" וכמו שנתבאר שכח ה"יהפך" הוא **מכח העשירי** שאז מגיעים לתוקף הרע ואז מתגלה ה"זה לעומת זה" של שורש 'העשירי יהיה קודש'.

ובדוגמא הברורה - "עשרה גלויות גלתה סנהדרין" "עשרה גלויות גלתה שכינה" כדברי הגמ' בראש השנה וסדר הגלויות שגלתה שכינה מגיע עד הגלות האחרונה שהיא בטבריה וע"ז אומרת הגמ' שזהו הגלות הקשה מכולם ומשם עתידים להיגאל והרי שמבואר כאן להדיא בגמ' שכשיש ירידה עד העשירי - מהעשירי מתחיל התקומה, זהו "ומשם עתידים להיגאל".

ומעין כך בצומות, כשיש סדר של צומות - רביעי, חמישי, שביעי² ולאחר מכן עשירי, הרי שמתגלה שהעשירי קשה מכולם מעין מה שטבריה היא הגלות הקשה מכולם, אבל - "משם עתידים להיגאל" שמתוך העשירי עצמו מתגלה ה"יהפך לבית ישראל לששון ולשמחה".

ומכח מה הוא יהפך - מכח האור דלעתיד לבוא של "העשירי יהיה קודש" שהוא האור המאיר בעשרה בטבת, וכפשוטו, העשירי בתשרי של יום הכפורים שונה מעשירי בטבת שמדרגת הצום של יום הכפורים הוא בבחינת לא אוכלים ולא שותים ודומים למלאכי מעלה כדברי חז"ל ולכן גם לובשים לבנים וכו' והרי שהעשירי של יום הכפורים הוא אינו דין אבילות כמו עשרה בטבת אלא דין של צום והצום הוא דומיא דמלאכי השרת, והאור של יום הכפורים בעומק זהו האור של עוה"ב שאין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, ומעין כך ביום הכפורים כמו שמבואר בדברי רבותינו בהרחבה שהמזון של יום הכפורים שאין בו לא אכילה ולא שתיה הוא מכח ה'נהנים מזיו השכינה' וזהו המזון שהנשמה נהנית ממנו ביום הכפורים.

אבל בעולם הבא עצמו יש כמה מדרגות, יש בו אלף שביעי אלף שמיני, אלף תשיעי ואלף עשירי, ומצד כך ביום של עשרה בטבת מאיר התוקף של העולם הבא דהיינו שהיום עשירי מאיר את האלף עשירי שזהו ה"עשירי יהיה קודש" ומכח כך הוא "יהפך לששון ולשמחה".

זה התוקף של ההארה של עשרה בטבת ומכח כך בעומק אין בו מציאות של אכילה ושתייה ואף שלתתא הוא מתגלה מדין אבילות אבל השורש שלו בעומק מונח בו העומק של התיקון השלם.

שורש הד' תעניות באיסור לאכול את גיד הנשה

ויתר על כן - בדברי הרמ"ע מפאנו ישנו רמז לד' תעניות הללו שהם מדברי קבלה ולא מפורשים באורייתא, שהרי כידוע בדברי רבותינו שיש שס"ה גידים וכנגד כך יש את השס"ה לאוין וכח הגיד זהו השורש של השלילה שבלאו - ולפי"ז ומה שנאמר כאן איסור של אכילה בתורה ביחס לגיד - "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" - הגיד גופא זה השורש של השלילה שמכחה יש את הלאו הזה של אכילת גיד הנשה.

ומצד כך, אומר הרמ"ע מפאנו שכאן בתיבות 'את גיד' רמוזים כל התעניות כולם, ב'את' רמוז תשעה באב כי 'את' בא"ת ב"ש זה מתחלף ל'תא' - ראשי תיבות תשעה באב, ובמילה גיד רמוזים ג' התעניות, הג' שבגיד זהו התענית של ג' בתשרי והי' זהו התענית של עשרה בטבת, וכלל המילה גיד היא בגימטריא י"ז שזהו י"ז בתמוז, והרי שב'את גיד' רמוזים כל התעניות כולם.

ועומק הדברים שמונח כאן - הרי הטעם של 'על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה' זהו משום שיעקב נלחם עם שרו של עשיו שהוא הס"מ כידוע ועיקרו הוא הס' וכדברי חז"ל כידוע שהפעם הראשונה שנאמר ס' בתורה זהו בקרא ד'ויסגור בשר תחתנה" - "מכאן שנברא סטן עמה", הוא נקרא ס"מ אבל בהרחבה יותר הוא נקרא ס"מ א-ל ומצד הא-ל שבו זהו שם שנמצא בהרבה מלאכים ויתר על כן זה שם קודש כשלעצמו אבל מצד הס"מ זהו שורש הרע שבו בבחינת סם המות, ובפרטות הס' שבס"מ היא האות העיקרית שבו מאותו שורש של 'שנברא סטן עמה' שיכול להכתב בין בשי' - שטן ובין בס' - סטן.

ובעומק - "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" שזה מכח מה שיעקב נלחם עם שרו של עשיו שיעקרו הוא הס' - וזה ההבחנה של 'סמך מלך בבל על ירושלים' וכדברי רבותינו [ומובא בבני יששכר] שה'סמך' זה כח הסמך דקלקול שמונח ב'סמך מלך בבל על ירושלים'.

הגדלות דקלקול המתגלה במדרגת העשרה אצל עשיו

ועומק הדבר לפי מה שהוזכר השתא - זה מקביל לכח של שרו של עשיו שעשיו הוא 'איש שעיר' וכמו שכבר הוזכר בהרבה מאד מקומות, כח הרע של עשיו זה מכח השער שבו, כשמתגלה השער מצד הקדושה בשער שנמצא באדם למעלה בראשו זהו מדרגת 'נזיר אלקים' שנאמר בו "ומורה לא יעלה על ראשו" (שופטים י"ב, ה') אבל כשזה מתגלה מצד הקלקול זהו עשיו שהוא איש שעיר ושרו של עשיו, ובדקות במילה עשו יש את העש שבעשר ובמילה שר [-שרו של עשיו] יש את השר שבעשר והרי שעשיו ושרו משלימים יחד לעשר.

אבל מ"מ, נתבונן להבין עמוק - יש לנו גדר של קטן ויש לנו גדר של גדול, ולצורך שהאדם יהיה גדול נצרך את המנין של הי"ג שנים אבל לא סגי בהכי אלא רק כשהוא מביא שתי שערות בזקן תחתון או בבית השחי הוא נעשה גדול, והיינו שהגדילה תלויה בשערות, ועומק הדבר שדין גדול תלוי בשערות כיון שכל שער זה אותיות עשר שהיא קומה שלימה, מי שהוא קטן היינו שהוא עוד לא הגיע למדרגה של עשרה ורק כשהוא מגיע למדרגה של עשרה הוא נקרא גדול והגילוי של זה הוא במציאות של שער.

והרי שכל שער זהו גדר של גדלות, וכבר הוזכר בכמה מקומות מה שאומר הנצי"ב לגבי מה שנאמר בקרא על עשיו שהוא היה "כולו כאדרת שער" היינו בשונה מכל אדם ואדם שכשהוא נולד אין לו סימני גדלות, אצל עשיו גם כשהוא נולד כבר היה לו בתור קטן סימני גדלות וזה העומק שהוא נקרא עשיו מלשון עשיו וגמור כי כבר היה לו את סימני השער שהוא גדר של גדלות, ומלבד כך גם כולו היה כאדרת שער, אבל היה בו סימני גדלות כי מדרגתו כולה היא מדרגת גדלות, וכמובן זהו הקליפה של הגדלות כמו שברור.

ולפי"ז בעומק, זוהי המדרגה של עשרה בטבת, כלומר - עשרה בטבת הוא כח הגילוי של הגדלות שמתגלה במדרגת העשרה, אבל זה לא רק גדלות בגדר של קטן שנעשה גדול בן י"ג או קטנה שנעשית גדולה בת י"ב שהופכים להיות בגדר דין של גדלות, כי הגדלות הזו זהו גדלות פרטית שבתוך מדרגת הקטנות עצמה כידוע אבל היא עדיין לא גדלות גמורה עד שהוא נהיה בן עשרים שאז הוא יכול למכור בנכסי אביו כדברי הגמ' בב"ב.

הגדלות הגמורה של העשירי שבעשירי שמתגלה בעשרה בטבת

אבל כח הגדלות המתגלה בעשרה בטבת זוהי גדלות של כל ימות עולם, ומצד כך, מה שנראה עכשיו ש'שית אלפי שנים הוי עלמא וחד חרוב', אבל השלימות של כל ימות עולם זהו העשרת אלפים שנה שעד האלף העשירי שהוא בגדר 'העשירי יהיה קודש', זוהי הגדלות של כל ימות עולם, והגדלות הזו של כלל ימות עולם היא המתגלה בעשרה בטבת.

וכנגד ה'גדול דקלקול' שהוא עשיו הנקרא 'איש שעיר' שעליו נאמר "זכור ה' לבני אדם האומרים ערו ערו עד היסוד בה", כנגד כך מתגלה בעשרה בטבת הגדלות הגמורה שזהו העשירי שבעשירי, וזה מה שמתגלה גם בתרומת מעשר שהמעשר ראשון הוא עשירי והתרומת מעשר היא העשירי שבעשירי, ובעשירי שבעשירי מתגלה תוקף נקודת העשירי, והוא הוא עומק כח הגדלות שמתגלה.

והתרומת מעשר שבבחינת גדלות שהיא הניתנת לכהן, מתגלה בכח של קומת ישראל אצל אברהם אבינו שהוא מקבל את הכהונה משם כמו שדורשת הגמ' בנדרים, והוא דייקא נקרא "האדם הגדול בענקים" כמו שדורשים את זה חז"ל שזה קאי על אברהם, והגדלות שמתגלה בו זה במה שהוא הוא זה שנתנסה בעשרה נסיונות והוא בנה את הקומה כולה עד הניסיון העשירי של "עקידת יצחק" שאברהם אבינו עוקד את בנו על גבי המזבח, ונאמר לו "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה", וכדברי חז"ל כידוע שבשעה שאברהם עקד את יצחק, יצחק נתעלה ועלה לגן עדן לג' שנים, כלומר שכאשר מתעלים ועולים לנסיון העשירי הרי שעולים לעולם הבא.

זה האור שמאיר בעשרה בטבת³.

כשמגיעים לעשרה בטבת ומתגלה ה'חלמא טבא חזית' שזה מלשון **טבת**, הרי שמאיר בטבת בכלל שהוא החודש העשירי ובעשרה בטבת בפרט שהוא העשירי שבעשירי - האור שהוא בעצם עקירת כל כח הרע שבמדרגת האי עלמא שטוב ורע מעורבין בזה בזה, ומתגלה בו ה'טב דתיקון' מכח ה'חלמא טבא חזית' של חודש טבת, והרי שכולו מציאות של טוב, כולו מציאות של חיים וסילוק הגמור של מציאות המוות.

זה האור הפנימי שגנוז בעשרה בטבת שמקביל לניסיון העשירי של העקידה שאז נתעלה יצחק לגן עדן, וכשמתקיים בצום העשירי צום כראוי באופן של "חלמא טבא חזית" כמו שהזכר, ע"י כן מתעלים לאור העליון של מדרגת עולם הבא, לאור של האלף העשירי - "העשירי יהיה קודש".

ועל משקל מה שאומרים חז"ל בלשונם "המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבנינה בהוה" כמו כן כל הצם בעשירי בטבת כראוי מאיר בו האור של ה'זוכה ורואה באור דלעתיד לבוא', שהרי ה"הפך לששון ולשמחה" זה מכח הצום העשירי כמו שנתבאר והרי שכבר עכשיו מאיר בו תחילת האור של ה"הפך לששון ולשמחה".

כח ה'ונהפוך הוא' דפורים ששורשו ב"הפך לששון ולשמחה" של עשרה בטבת

יתר על כן, יש שתי הבנות עמוקות מה מונח באור של טבת, ישנה הבחנה בדברי רבותינו שמעשרה בטבת ואילך מתחילות הפרשיות של ה'שובבי"ם' שהם סמוך ונראה לעשרה בטבת, וזה מהלך אחד שמונח בו תיקון החטא של אדם הראשון ע"י ההארה של גלות מצרים.

אבל המהלך השני הוא שעשרה בטבת הוא ההתחלה של פורים שהרי פורים הוא המועד שבא לאחר מכן, ובפורים מונח ה"הפך לששון ולשמחה" בכח של ה'ונהפוך הוא'.

וזה עומק הדברים שנתבאר - כאשר מאירים את האור הזה של "כל המועדים בטלים חוץ מפורים", תחילת האור הזה מתחיל בתענית של עשרה בטבת שבו מתחיל להאיר ה"הפך לששון ולשמחה", זה גדר האור שמתחיל בעשרה בטבת.

ובעומק - מהעשירי הזה של עשרה בטבת מתחיל מהלך נוסף של "מגילה נקראת בי"א, בי"ב, בי"ג, בי"ד בט"ו לא פחות ולא יותר", כלומר - האור מתחיל בי' של טבת וממשיך בקריאת המגילה שמ"א עד 'סיהרא באשלימותא' שזה ט"ו בחודש, ששם נמצא המהלך של "הפך לששון ולשמחה" של פורים.

אבל תחילת ה"הפך" הזה שמתגלה בפורים שזה מה שנאמר במגילת אסתר "אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים" וגו' הוא מתחיל ב"הפך לששון ולשמחה" של 'העשירי יהיה קודש' מכח האור של טבת.

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבנינה" וכל מי שזוכה ל'חלמא טבא חזית' מכח הצום שצמים הכנסת ישראל בעשרה בטבת, זוכה לאור הפנימי של "העשירי יהיה קודש".

3 ויש בלשון רבותינו שאברהם אבינו שהגיע למדרגת העשרה נפטר בטבת שהוא עשירי.